Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	7Co/25/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8620200239
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Branislav Breza
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2023:8620200239.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. v právnej veci žalobcu: V. E., nar. X.XX.XXXX, bytom R. XX, XXX XX C. nad Y., štátny občan SR, zastúpený: JUDr. Ambróz Motyka, advokát Advokátska kancelária so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO 35 510 722, proti žalovanému: Orange Slovensko, a. s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpená: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom Vajnorská 21A, 831 03 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti spojenej s náhradou nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 8. novembra 2022, č.k. 6C/13/2020-181, takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok mení tak, že žalobu zamieta.

Žalobcovi sa priznáva proti žalovanému náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 3.300,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný na účely uzavretia Zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy mal zákonné oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Ak teda k zásahu do súkromia žalobcu malo dôjsť pri legitímnom spracovaní osobných údajov žalobcu a žalovaný takéto svoje oprávnenie môže pre účely uzavretia a plnenia zmluvy o pripojení odvodiť priamo zo zákona (§ 56 ods. 3 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách) a na spracovanie osobných údajov nepotrebuje ani súhlas žalobcu, potom zásah do súkromia žalobcu pri porušení ochrany jeho osobných údajov bez akýchkoľvek pochybností súvisí so zmluvou o pripojení, o ktorej spotrebiteľskom charaktere nemôže byť žiaden spor.

3. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že uplatňované právo žalobcu nijako nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení) uzatvorenou medzi žalobcom a žalovaným a skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, je v tomto prípade podružná, pretože právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ ako spotrebiteľská zmluva.

4. Právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaný poskytoval žalobcovi na základe zmluvy o pripojení a v jej rámci.

5. Vychádzajúc z uvedeného preto predmetný spor sa považoval za spor spotrebiteľský.

6. V konaní bolo celkom jednoznačne preukázané, že pri spracovaní osobných údajov žalobcu, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovaným, došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky. Úrad rozhodnutím zo dňa 22.12.2017 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovaného spoločnosti ELSIG, s.r.o. za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov, pokutu v sume 5.000 eur. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.03.2018. Napriek skutočnosti, že v inom administratívnom konaní, teda v rovine verejného práva, nebolo zo strany Úradu konštatované porušenie povinnosti žalovaného podľa zákona o ochrane osobných údajov z dôvodov nachádzajúcich sa v súdnom spise, existuje celý rad dôvodných pochybností o správnosti postupov samotného žalovaného v súvislosti so zabezpečením ochrany osobných údajov s ich bezpečnosťou a korektnou likvidáciou.

7. Dokumentácia s osobnými údajmi žalobcu bola dlhé obdobie bez povšimnutia na prevádzke obchodného zastúpenia žalovaného v B.. Je evidentné, že potrestaný obchodný zástupca žalovaného (sprostredkovateľ) túto dokumentáciu nevytvoril a ani písomne neprebral, ako sám tvrdil, nemal k nej vzťah ani ako prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ. Napriek tomu dal pokyn svojmu zamestnancovi skartovať túto dokumentáciu už v roku 2014, keď ju v predajni našli. Likvidáciu originálnych písomností ale v konkrétnom prípade ani sprostredkovateľ nemohol vykonávať. Predmetná dokumentácia súvisiaca s bezpečnostným incidentom bola takmer tri roky bez povšimnutia na obchodnej prevádzke žalovaného v B., a to napriek tomu, že každý zákaznícky dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, t. j. je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálneho archívu žalovaného v R.. Ak teda v aplikácii Archivnet existoval monitoring každého zákazníckeho dokumentu vytvoreného na predajnom mieste a zvoz dokumentácie do centrálneho archívu v R. sa u žalovaného vykonával pravidelne raz za 14 kalendárnych dní, potom je len ťažko predstaviteľné, že sporná dokumentácia sa len tak stratila z pozornosti žalovaného a zostala nepovšimnutá tri roky.

8. Žalobca za pasívne legitimovanú stranu označil spoločnosť Orange Slovensko a.s., pretože písomné materiály, na ktorých sa nachádzali osobné údaje žalobcu, a ktoré boli spracúvané v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov boli vyhotovené v súvislosti s plnením Zmluvy o pripojení medzi žalobcom a žalovaným. Občianskoprávna zodpovednosť žalovaného za zásah do súkromia žalobcu má objektívny charakter, ktorý vyplýva z ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka ako generálnej klauzuly ochrany osobnosti v súkromnom práve.

9. Pri posúdení občianskoprávnej zodpovednosti nebolo podstatné, že žalovaný konal prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, ktorí sa postupne menili, ani to, že písomné dokumenty s osobnými údajmi vytvorila obchodná zástupkyňa J. D., krátko ich spracúval obchodný zástupca Q. H. ELSIG, až napokon ich protiprávne likvidoval a sprístupnil obchodný zástupca ELSIG s.r.o., ale je právne významné, že porušenie ochrany osobných údajov ako Úradom na ochranu osobných údajov preukázaný bezpečnostný incident bolo spôsobené pri plnení Zmluvy o pripojení, ktorú mal žalobca uzatvorenú práve so žalovaným. Objektívna zodpovednosť je zodpovednosťou za výsledok (bez potreby preukazovať zavinenie) konania účastníka v konkrétnom právnom vzťahu. Súd poukázal aj na Podmienky ochrany a spracúvania osobných, prevádzkových a lokalizačných údajov v spoločnosti Orange Slovensko, a.s., z ktorých taktiež vyplýva zodpovednosť žalovaného voči svojim zákazníkom a teda aj žalobcovi. Na základe uvedeného mal súd preukázanú pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného a teda rozhodol, že žalovaný zodpovedá žalobcovi v súkromnom občianskoprávnom vzťahu za zásah do jeho práva na ochranu osobných údajov zakotveného v čl. 19 Ústavy SR a poskytol žalobcovi súdnu ochranu.

10. Rozdiel medzi popísanými druhmi zodpovednosti je taký, že administratívna zodpovednosť je kategóriou verejného práva založenou na subjektívnej zodpovednosti, preto na jej naplnenie sa vyžaduje zavinenie. Občianskoprávna zodpovednosť je kategóriou súkromného práva a je založená na princípe objektívnej zodpovednosti bez potreby preukazovať zavinenie.

11. Bez ohľadu na výsledky administratívnych konaní je však daná občianskoprávna zodpovednosť žalovaného, pretože táto je založená na objektívnom princípe. Žalobca odovzdal svoje osobné údaje na spracovanie žalovanému v súvislosti so zmluvou o pripojení, ktorú uzatvoril práve so žalovaným. Je bez právneho významu, že zmluvu o pripojení uzatváral za žalovaného jeho obchodný zástupca a rovnako je bez právneho významu, že osobné údaje žalobcu nezákonným spôsobom likvidoval iný obchodný zástupca (sprostredkovateľ) žalovaného než ten, ktorému boli bezprostredne osobné údaje žalobcu pre žalovaného odovzdané.

12. Žalobca bol v právnom vzťahu so žalovaným a osobné údaje odovzdal v súvislosti s poskytovanými telekomunikačnými službami práve žalovanému. Je nepodstatné, že žalovaný konal prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, pretože medzi žalobcom a obchodným zástupcom žalovaného v súvislosti so spracovaním osobných údajov žalobcu nevznikol žiaden právny vzťah. Právny vzťah, v rámci ktorého došlo k legitímnemu odovzdaniu osobných údajov žalobcu vznikol na zákonnom základe (§ 56 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov) len medzi žalobcom a žalovaným, a preto iba žalovaný, nie jeho obchodný zástupca, musí niesť za porušenie ochrany osobných údajov žalobcu občianskoprávnu zodpovednosť, ktorá je v podmienkach súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv žalobcu založená na objektívnom princípe, a to v plnom rozsahu.

13. V administratívnom konaní zistený bezpečnostný incident tvorí skutkový základ protiprávneho konania, ktoré v rámci objektívnej občianskoprávnej zodpovednosti voči žalobcovi za zásah do ich súkromia dopadá na žalovaného.

14. Na základe uvedeného námietka absencie pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaného je nedôvodná.

15. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 5.000,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy vo forme finančného zadosťučinenia za neoprávnený zásah do svojho súkromného života v súvislosti s porušením práva na ochranu osobných údajov.

16. Občiansky zákonník v ustanovení § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Česť fyzickej osoby je výrazom úcty, uznania a ocenenia, teda vážnosti konkrétnej fyzickej osoby, ktorú požíva pre svoje postoje a chovanie u ostatných členov spoločnosti a ktorá ovplyvňuje posudzovanie jej postavenia a uplatňovanie v spoločnosti. Neoprávnený zásah do cti a dôstojnosti fyzickej osoby môže teda spočívať buď v skutkových tvrdeniach, alebo v kritike, t.j. v hodnotiacich úsudkoch. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. l Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa § l3 ods. l Občianskeho zákonníka najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

17. Zásah do práva na ochranu osobnosti je svojou povahou civilným deliktom a primerané zadosťučinenie v ktorejkoľvek zákonom predpokladanej forme jednou z civilnoprávnych sankcií. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázaný zásah do súkromia žalobcu pri protiprávnom spracúvaní ich osobných údajov, preto súd v ďalšom skúmal, aká ujma bola žalobcovi spôsobená, jej závažnosť a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva žalobcu došlo. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že žalobca nijakým spôsobom nešpecifikoval a už vôbec nepreukázal, v čom by mala táto morálna ujma spočívať a akým spôsobom a z čoho by v súvislosti s predmetnými osobnými údajmi mala na strane žalobcu vzniknúť. Žalovaný zastával stanovisko, že v tomto prípade morálna ujma žalobcovi

z uvedeného incidentu ani len objektívne vzniknúť nemohla, pričom aj s týmto tvrdením nie je možné súhlasiť. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že osobné údaje sú vstupnou bránou do súkromia každého jedinca, preto právo na ich ochranu musí požívať vysoký stupeň právnej ochrany. Postupujúcou globalizáciou súčasnej informačnej spoločnosti a možnosťami, ktoré ponúkajú nové technológie a aplikácie sa riziká, ktorým je vystavené súkromie každého jedinca, ešte zvyšuje.

18. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napríklad ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb, vrátane žalobcu.

19. Medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy v sfére zásahu do súkromia žalobcu mal súd preukázanú bezprostrednú príčinnú súvislosť. Žalobca ako právny prostriedok ochrany za zásah do svojho súkromia požadoval náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000,- eur. Súd konštatujúc splnenie podmienok pre priznanie peňažnej náhrady sa pri rozhodovaní o výške náhrady zaoberal závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Skutkový stav, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania ponúka opis závažnosti ujmy aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom nad rámec už uvedeného súd konštatoval, že žalovaný ako významný podnik na telekomunikačnom trhu sa k bezpečnostnému incidentu týkajúceho sa stoviek jeho zákazníkov postavil pomerne benevolentne, keď po prvotnom ospravedlnení sa žalobcom listom zo 16.3.2017 v ďalšom už popierala akúkoľvek svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a konanie svojho obchodného zástupcu (jeho pracovníka) ako priameho pôvodcu zásahu značne relativizoval. Súd nezdieľal názor žalovaného, že osobné údaje žalobcu boli do neuzamknutého skladu na papierový odpad umiestnené „omylom, resp. nedopatrením“, pretože podľa názoru súdu sa tak stalo hrubou nedbanlivosťou osoby pracujúcej v prospech obchodných záujmov žalovaného. Dokumenty s osobnými údajmi žalobcu boli naviac už od roku 2014 po odchode obchodnej zástupkyne J. D. nedbalo uložené (založené tovarom) v značkovej predajni žalovanej v B. a žalovaný ani nepreukázal odovzdanie týchto dokumentov novému obchodnému zástupcovi, pretože už v roku 2014 nebol dôvod uchovávať tieto dokumenty z rokov 2011 a 2012 na značkovej predajni, ale mali byť bezpečne uložené v centrálnom archíve žalovaného. Písomné materiály s osobnými údajmi žalobcu boli naviac uložené v originálnej archívnej krabici a v tejto krabici „umiestnené“ do neuzamknutého skladu na papierový odpad, čo len zvýrazňuje stupeň nedbanlivosti priameho pôvodcu zásahu.

20. Ústavný súd SR v Náleze z 9.11.2016 sp.zn. I.ÚS 689/2014 skonštatoval, že optimalizácia medzi základnými funkciami primeraného zadosťučinenia a špecifikum každého jednotlivého prípadu vylučujú pevnú zákonom ustanovenú štandardizáciu sadzieb či hraníc (či minimálnu alebo maximálnu), exaktnú metodiku výpočtu alebo existenciu nejakého bodového ohodnotenia, na základe ktorých by sa výška relutárnej náhrady priznávanej súdom stanovovala a ktoré môžu byť v žalobách žiadané. Stanovenie výšky náhrady je tak zo zákona preto vecou voľnej úvahy súdov, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave týkajúcom sa obidvoch zákonom predvídaných kritérií, t.j. závažnosti vzniknutej ujmy i okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je rovnako nevyhnutné prihliadať na samotný účel a funkcie tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Primárnou je funkcia satisfakčná, ale je tu aj funkcia preventívno-sankčná, ktorú by relutárna náhrada mala plniť z hľadiska špeciálnej a generálnej prevencie; medzi nimi by mal existovať vzťah komplementarity (navzájom sa dopĺňajú, posilňujú) i vzťah konkurencie.

21. Súd v rámci voľnej úvahy prihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých argumentov aj na význam chráneného záujmu a špecifiká hromadného zásahu do práv veľkého množstva dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívno-sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil sumu 3.300,- eur ako sumu primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol.

22. Listina základných práv a slobôd je súčasťou právneho (ústavného) poriadku Slovenskej republiky (Ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), v predmetnej právnej veci došlo u žalobcu sprístupnením osobných

údajov v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, a to neobmedzenému počtu neoprávnených osôb k porušeniu práva na informačné sebaurčenie podľa článku 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobcu. Právo na rešpekt k súkromnému životu a právo na informačné sebaurčenie sú podrobne analyzované v Náleze pléna Ústavného súdu ČR sp. zn. Pl. ÚS 24/10 z 22.3.2011 bod VII., z ktorého vyplýva, že „Primárnou funkciou práva na rešpekt k súkromnému životu je zabezpečiť priestor pre rozvoj a sebarealizáciu individuálnej osobnosti. Vedľa tradičného vymedzenia súkromia v jeho priestorovej dimenzii (ochrana obydlia v širšom slova zmyslu) a v súvislosti s autonómnou existenciou a verejnou mocou nerušenou tvorbou sociálnych vzťahov (v manželstve, v rodine, v spoločnosti), právo na rešpekt k súkromnému životu zahŕňa i garanciu sebaurčenia v zmysle zásadného rozhodovania jednotlivca o sebe samom. Inými slovami, právo na súkromie garantuje rovnako právo jednotlivca rozhodnúť podľa vlastného uváženia, či, príp. v akom rozsahu, akým spôsobom a za akých okolností majú byť skutočnosti a informácie z jeho osobného súkromia sprístupnené iným subjektom. Ide o aspekt práva na súkromie v podobe práva na informačné sebaurčenie, výslovne garantovaný čl. 10 ods. 3 Listiny“.

23. Súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.300,- eur, ktorú považoval za primeranú, prihliadal pritom k preventívnej, sankčnej a predovšetkým satisfakčnej funkcií peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy. Súd nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov. V súdenej veci ide o typický občianskoprávny vzťah domáhania sa náhrady nemajetkovej ujmy zo strany dotknutej osoby upravený normami občianskeho práva. Symbolická náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 110 eur (ako vo veci 6C/29/2018) tieto funkcie podľa názoru súdu nespĺňa a nemá požadovaný účinok. Symbolická náhrada nemajetkovej ujmy by vzhľadom na všetky okolnosti tejto veci, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, bola v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, javila by sa ako neprimeraná a žalovaného by sa „nedotkla“ spôsobom, ktorý by ho motivoval k zodpovednosti pri nakladaní s osobnými údajmi klientov.

24. Vo vzťahu k námietke premlčania práva žalobcu vznesenej žalovaným, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že listina - žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí zo dňa 13.7.2012, ktorá obsahovala osobné údaje žalobcu, bola neodborne uložená v archívnej krabici v sklade za tovarom značkovej predajne žalovaného v Stropkove spoločne s cca 480 ďalšími originálnymi listami klientov žalovaného a to v období od 25.1.2017 do 9.2.2017, kedy ich našiel V. B.. Nasledujúcim dňom, t. j. 10.2.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula dňa 10.2.2020. Len voči nároku uplatnenému po dni 10.2.2020 by bolo možné s úspechom v konaní namietať jeho premlčanie. A to nie je prípad nároku uplatneného žalobcom v tomto konaní, pretože z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 17 spisu) je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 5.2.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu preto súd na námietku premlčania neprihliadol.

25. Žalobcovi bola priznaná i náhrada trov konania v plnom rozsahu, pretože v prejednávanej veci bol žalobca úspešný čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

26. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3.300,- eur a výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Odvolanie bolo odôvodnené ust. § 365 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), písm. f) a písm. h) CSP. Ako dôvod uviedol, že už pri svojom prvom procesnom úkone uplatnil námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník a to z dôvodu, že v tomto prípade ide o spor na ochranu osobnosti, ktorý nie je spotrebiteľským sporom. Miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v prípade žaloby na ochranu osobnosti je podľa § 13 C.s.p. všeobecný súd žalovaného, teda Okresný súd Bratislava II.

27. Konanie vo veci ochrany osobnosti je podľa všetkých dostupných judikátov a odborných komentárov konanie, ktoré je zásadne postavené na princípe kontradiktórnosti. V tomto prípade bol princíp kontradiktórnosti narušený. V spore o ochrane osobnosti súd môže vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Nemôže prevziať dôkaznú iniciatívu. Súd je v konaní o ochrane osobnosti viazaný skutkovým stavom tak, ako mu ho vykreslia strany sporu svojimi dôkazmi. Odráža sa tým celková koncepcia konania vo veci ochrany osobnosti, ktorá je vybudovaná striktne na princípoch

kontradiktórnosti konania, arbitrárneho poriadku a prejednacom princípe. V spore s ochranou slabšej strany však dochádza k príklonu k tzv. vyšetrovaciemu princípu. Navyše v tomto konaní sa uplatňuje aj tzv. obrátené dôkazné bremeno, čo je v spore na ochranu osobnosti vylúčené.

28. Žalovaný v konaní uplatnil námietku premlčania a to z dôvodu, že k bezpečnostnému incidentu, ktorý mal za následok sprístupnenie osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám došlo v bližšie neustálenom čase v priebehu mesiaca január 2017, kedy boli dokumenty obsahujúce osobné údaje dotknutých osôb, vrátane žalobcu, umiestnené vedúcim značkovej predajne žalovaného do neuzamknutého priestoru na papierový odpad. Aj keď nie je možné s určitosťou ustáliť, kedy sa tak presne stalo, je bez akýchkoľvek pochybností a s určitosťou možné konštatovať, že dokumenty s osobnými údajmi dotknutých osôb sa už dňa 25.01.2017 v neuzamknutom priestore nachádzali. Súd považoval námietku premlčania za nedôvodnú, z dôvodu, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že osobné údaje žalobcu boli neodborne uložené v sklade od 25.1.2017 do 9.2.2017. Premlčacia doba začala plynúť dňa 10.2.2017 a uplynula 10.2.2020. Žaloba bola podaná 5.2.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. Podľa názoru žalovaného je uplatnený nárok premlčaný a súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a otázku premlčania nároku nesprávne právne posúdil.

29. Spracovanie osobných údajov upravoval osobitný zákon, a to zákon č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vzniku bezpečnostného incidentu. Tento právny predpis určoval subjektívne práva dotknutých osôb, povinnosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb a určoval aj zodpovednosť prevádzkovateľa a sprostredkovateľa za bezpečnosť spracúvaných osobných údajov. V zákone o ochrane osobných údajov účinnom v čase vzniku bezpečnostného incidentu sa uplatňovala koncepcia tzv. delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov medzi prevádzkovateľa a sprostredkovateľa, kedy za bezpečnosť osobných údajov v rozsahu ním vykonávaných spracovateľských operácií zodpovedá samotný sprostredkovateľ. Skutočnosť, že žalovaný nezodpovedá za bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu skonštatoval aj Úrad na ochranu osobných údajov vo svojom rozhodnutí.

30. Základným predpokladom akejkoľvek právnej zodpovednosti subjektu, s výnimkou tzv. osobitnej objektívnej zodpovednosti ako je napr. zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla alebo zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz, je totiž porušenie právnej povinnosti, ktorej je takýto subjekt nositeľom. Bez porušenia právnej povinnosti zo strany povinného subjektu nemôže nastať vo vzťahu k nemu vyvodenie akejkoľvek právnej zodpovednosti (občianskoprávnej, administratívnoprávnej, či trestnoprávnej) a to bez ohľadu na to, či je táto zodpovednosť objektívna (zodpovednosť za výsledok bez ohľadu na zavinenie) alebo subjektívna (zodpovednosť za zavinené porušenie povinností), nakoľko právna zodpovednosť je zásadne následkom (sankciou) za porušenie povinnosti. Tam, kde niet porušenia právnej povinnosti, nemôže byť vyvolaný následok, vznik právnej zodpovednosti za protiprávne konanie zo strany povinného subjektu.

31. Pre prípad, ak sa odvolací súd nestotožní s argumentáciou žalovaného a dôjde k záveru, že je daná jeho zodpovednosť, žalovaný odmietol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v plnom rozsahu. Finančné zadosťučinenie má zásadne subsidiárnv charakter, je možné ho totiž poškodenému priznať výlučne a len vtedy, pokiaľ nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere. Žalobca v konaní ani len nedokázal identifikovať, nieto ešte preukázať, údajnú nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla, v čom táto spočíva, resp. akú má povahu a intenzitu alebo ako sa prejavila, či prípadne stále prejavuje v jeho nemajetkovej sfére, v čom spočíva jej závažnosť a pod. Žalobca teda neuniesol ohľadom existencie údajnej jemu vzniknutej nemajetkovej ujmy svoje dôkazné bremeno.

32. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu priznanú vo výške 3.300,- eur, túto je potrebné považovať za neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu, ako takú za nespravodlivú. Pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov pri trestných činoch, napr. obchodovania s ľuďmi, znásilnenia a podobne, je daný nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu ujmu v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Táto predstavovala v roku 2017 435,- eur, teda takéto osoby by mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.350,- eur. Je viac ako zrejmé, že prípadná nemajetková ujma, ktorá by teoreticky mohla vzniknúť zásahom

do osobnostných práv žalobcu, objektívne nie je a ani nemôže byť svojimi následkami, závažnosťou, či intenzitou jej pociťovania porovnateľná s nemajetkovou ujmou, ktorá vznikla obeti trestného činu znásilnenia, či trestného činu sexuálneho zneužívania. S argumentáciou žalobcu sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove, ktorý v rozsudku v konaní vo veci žaloby na ochranu osobnosti Bc. B. a ďalších 42 žalobcov, priznal každému z nich ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu po 110,- eur.

33. Žalovaný namietal aj rozhodnutie o trovách konania s tým, že napriek čiastočnému úspechu žalobcu bol tomuto priznaný plný nárok na náhradu trov konania, čo je v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Pri určovaní trov konania, ktoré spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, by mal súd využiť svoje moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznať, resp. tieto aspoň primerane znížiť.

34. Žalobca navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

35. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného je len čiastočne opodstatnené.

36. Čo sa týka základu uplatneného nároku, vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

37. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

38. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

39. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

40. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmavanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

41. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

42. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

43. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

44. Pokiaľ ide o otázku miestnej príslušnosti, súdna prax aj teória ustálili, že žalobca sa príslušnosti danej na výber nemusí v žalobe výslovne dovolávať, je len povinný uviesť skutočnosti rozhodné pre posúdenie príslušnosti. V danom prípade žalobca sa v žalobe príslušnosti danej na výber výslovne dovolal daným poukazom na ust. § 19 písm. d) CSP a uviedol aj skutočnosti umožňujúce posúdiť túto miestnu príslušnosť.

45. Spotrebiteľský spor, ako to vyplýva z ust. § 290 C.s.p. je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Vychádzajúc z tohto ustanovenia za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa spotrebiteľskej zmluvy, napr. či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadou veci a iné.

46. Nebolo sporným, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pripojení, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou. Základná úprava takejto zmluvy je obsiahnutá v zákone o elektronických komunikáciách (zákon č. 351/2011 Z.z.), ktorý v ust. § 56 ods. 3 výslovne umožňuje podniku poskytujúcemu verejné služby získavať a spracúvať údaje účastníkov. Poskytnutie osobných údajov žalobcu sa dialo jednoznačne výlučne na účely uzavretia a plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca ako klient zveril žalovanému svoje údaje a legitímne očakával, že žalovaný pri ich ochrane dodrží svoje zákonné povinnosti a že bude konať s patričnou odbornou starostlivosťou, ktorú ustanovenie § 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa definuje ako úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Hoci pri spracúvaní a ochrane osobných údajov konal za žalovaného obchodný zástupca, v tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na účely zákona o ochrane spotrebiteľa sa predávajúcim rozumie osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet (§ 2 písm. p) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

47. Spotrebiteľskou zmluvou nemožno rozumieť len typ zmluvy uzatváranej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ale právny režim, ktorý sa spája s akoukoľvek zmluvou, ktorú dodávateľ a spotrebiteľ uzatvárajú, pričom spotrebiteľský charakter bude mať vždy aj právny úkon, ktorý súvisí alebo je vzájomne závislý od právneho titulu, ktorým sa založil hlavný spotrebiteľský záväzok. Zužujúci výklad pojmu spotrebiteľský spor zo strany žalovaného tu neobstojí. V zákonných ustanoveniach o spotrebiteľských sporoch sa okrem iného premieta sociálna funkcia práva spočívajúca v ochrane slabšej strany. Tieto ustanovenia nemožno vykladať spôsobom, ktorý úplne poprie účel, zmysel a cieľ danej úpravy. Neoddeliteľná, silná a pevná väzba so spotrebiteľskou zmluvou je v prejednávanom spore úplne zjavná a zrejmá. Preto podľa ust. § 290 C.s.p. ide o spotrebiteľský spor. Aj zákonodarca v súvislosti s úpravou spotrebiteľskej zmluvy v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka zvýraznil dve kategórie právnych noriem a to ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách a iné ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy, ktorých

účastníkom je spotrebiteľ. V prvom prípade ide teda o ustanovenia Občianskeho zákonníka, zatiaľ čo v druhom prípade ide o akékoľvek ustanovenia, ktoré sa týkajú úpravy právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, teda môže ísť aj o normy mimo rámca vecnej pôsobnosti Občianskeho zákonníka. Aj z definície dodávateľa v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 3) jasne vyplýva, že dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom plnením sa rozumie plnenie v širšom zmysle, t.j. uplatňovanie a akýkoľvek výkon práv a povinností v priebehu trvania záväzku.

48. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplynuli ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

49. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie. Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň 9.2.2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Túto skutkovú okolnosť je potrebné považovať za moment vzniku bezpečnostného incidentu. Nasledujúcim dňom 10.2.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba a uplynula 10.2.2020. Žaloba bola na súd doručená dňa 5.2.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. Začiatok všeobecnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohol plynúť odo dňa, kedy si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v Stropkove. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom „všimnutia si“ tlačív v mechu uloženom na podlahe skladu svedkom J. S.. Aj z pohľadu konkretizácie časového momentu je takáto výpoveď svedka neurčitá, keď uvedenú skutočnosť uvádza ako „naposledy som si všimol uložené tlačivá“, z ktorej však nemožno vyvodiť, či po 25.01.2017 sa predmetné tlačivá naďalej na podlahe skladu žalovaného nachádzali alebo nenachádzali. V prípade ak by moment opustenia tlačív zo skladu žalovaného mal predchádzať samotnému bezpečnostnému incidentu, podstatnou by mala byť skutočnosť, v ktorý prvý deň si bol svedok istý, že tlačivá už neboli uložené na podlahe skladu žalovaného, nie kedy ich tam naposledy videl.

50. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa s listinami zo spisu dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia k základu nároku, ktoré súd prvej inštancie posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní; v konaní súdu prvej inštancie a skutkovom závere, ku ktorému z vykonaných dôkazov dospel nebol odvolacím súdom zistený žiaden z dôvodov preukazujúcich nesprávne zistenie skutkového stavu.

51. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu.

52. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 CSP. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

53. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

54. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nesplnila alebo

nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácii vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

55. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťah k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

56. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa ods. 1 § 13 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu.

57. Je namieste zdôrazniť, že oblasť súkromia a ochrany osobných údajov je dynamickou kategóriou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovo-právnych vzťahov aj do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobcu bez náležitého dohľadu zo strany žalovaného sa vytvorili podmienky pre zneužitie týchto údajov. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, právo na ochranu osobnosti možno nepochybne považovať za jednu z kategórií práva na súkromie s poukazom na článok 8 Dohovoru. Podľa rozsudku tohto súdu vo veci Rotaru proti Rumunsku (rozsudok zo 04.05.2000, č. 28341/95), systematické zbieranie a uchovávanie osobných údajov je zásahom do súkromného života, ich prípadné použitie je samostatným zásahom.

58. V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovo-právnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechanie všetkých osobných údajov žalobcov bez náležitého dohľadu zo strany žalovaného značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov.

59. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie, a to vychádzajúc z judikatúru Súdneho dvora Európskej únie ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na článok 8 Dohovoru ako aj na ostatné právne predpisy. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné pri tomto deriváte, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna.

60. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených

práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti.

61. Pre zistenie skutkového stavu vzhľadom na rozsah osobných údajov, ktoré vo vzťahu k žalobcovi boli predmetom potencionálneho zneužitia, nie je relevantné to, ako žalobca subjektívne vnímal túto hrozbu pre určenie rozsahu primeraného finančného odškodnenia (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo81/2011). Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením v § 11 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov.

62. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

63. Proporcionalita znamená vyváženosť, pomernosť. Etymologicky tento výraz vychádza z latinského spojenia pro portio, ktorý znamená vzťah medzi viacerými prvkami. V práve býva proporcionalita spojovaná s racionalitou a spravodlivosťou, a to v minulosti často najmä v súvislosti s ukladaním trestu.

Ako právny princíp znamená princíp proporcionality formálnu šablónu pozostávajúcu z niekoľkých postupne kladených otázok, ktorá sa používa pri hodnotení, či právny akt nezasahuje do základných práv a slobôd vo väčšej miere, než je potrebné. Dochádza tak k riešeniu kolízií medzi jednotlivými princípmi, resp. medzi ľudskými právami navzájom, resp. medzi ľudskými právami a verejnými dobrami.

Ustanovenia o základných právach a slobodách sa nechápu ako klasické právne normy, ale ako právne princípy. Ak by sme ich chápali ako klasické právne normy s kondicionálnou štruktúrou a abstraktnou formuláciou hypotézy a dispozície, museli by sme rozhodnúť o aplikačnej prednosti jedného práva pred druhým, čo je značne problematické. Ak však ponímame tieto práva ako právne princípy, ich stret sa môže riešiť cestou optimalizácie, keď jedno právo dočasne „ustúpi“ inému, pričom však nie je negované. Výhodou môže byť maximalizovaný rozsah aplikácie oboch práv.

Prioritnou zložkou princípu proporcionality je potom pomeriavanie v kolízii navzájom stojacich práv a hodnôt, ktoré sú však primafacie rovnocenné. Metodologicky potom možno pravidlo pomeriavania charakterizovať tak, že čím väčšia je miera nenaplnenia či ujma na jednom princípe, tým vyššia musí byť miera naplnenia princípu druhého.

Potom možno povedať, že požiadavka vhodnosti sleduje, aby obmedzujúci prostriedok bol spôsobilý naplniť účel, ktorý je zamýšľaný a má sa dosiahnuť. Teda aký zámer mal orgán štátu obmedzením dosiahnuť, aké opatrenia na to použil a či je dosiahnutie sledovaného cieľa takýmto postupom možné. Musí existovať racionálne previazanie medzi obmedzením a sledovaným cieľom.

Požiadavka nevyhnutnosti sleduje, aby nebol obmedzujúci prostriedok príliš obšírny a nezasahoval do práva viac, ako je skutočne potrebné a nevyhnutné. Požiadavka proporcionality v užšom zmysle sleduje, zabezpečenie optimalizácie medzi účelom a obmedzovaným právom, teda pomer získaného prospechu a spôsobenej ujmy (Justičná akadémia Pezinok, 12.11.2018).

64. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 215/2020 z 31.01.2022 uvádza, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP zo širších hľadísk je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej

ujmy postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť.

65. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp.zn. I. ÚS 2844/14.

66. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 3.300,- eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods.1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29.9.2005).

67. Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovaného nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jeho prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným postavením žalovaného na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje.

68. Odvolací súd je si vedomý, že v obdobných veciach senáty tunajšieho sudu pri rozhodovaní o výške finančnej náhrady vychádzali z 50 % zo základu priznaného pre obete násilných trestných činov (4.350 eur), (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z.), ktorý opakovane ponižovali na polovicu s prihliadnutím na skutočnosti, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, neboli zistené dôvody ako škandalizácia žalobcu, nedošlo k opakovaniu či zvyšovaniu intenzity konania, či k úmyselnému konaniu žalovaného a podobne. Na základe uvedených skutočnosti považovali za primeranú náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 110,- eur.

69. Je možné sa stotožniť s ,,poľahčujúcimi okolnosťami“ stojacimi v pozadí jej zníženia v porovnaní so závermi súdov prvej inštancie, no nie však so samotnou výškou priznanej finančnej náhrady. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 110,- eur vzhľadom na významné postavenie žalovaného na telekomunikačnom trhu nepôsobí dostatočne satisfakčne ani sankčne a už vonkoncom nie preventívne, aby ho nútila správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto odvolací súd mal za to, že bol dôvod zasiahnuť do úvahy prvoinštančného súdu a výšku priznanej náhrady korigovať minimálne na sumu 500,- eur, tak aby bol na jednej strane zohľadnený princíp proporcionality a na druhej strane zachovaný aj princíp racionality v práve.

70. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 500,- eur ako vecne správny potvrdil a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalobu zamietol.

71. Zároveň žalobcovi, ktorý mal vo vzťahu k základu nároku plný úspech, bola priznaná i náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

72. V súvislosti s rozhodnutím o trovách je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.05.2022 č.k. II. ÚS 233/2022-18. V tomto rozhodnutí sa Ústavný súd stotožnil s názorom krajského súdu, ako i názorom prezentovaným v komentári k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásad do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná nemajetková ujma v peniazoch.

73. Pri rozhodovaní o trovách konania nebolo možné aplikovať ust. § 257 CSP umožňujúce súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia tohto ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady podľa ust. § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok. Týmito sú dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri rozhodovaní o trovách konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda inými slovami povedané, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

74. Pri žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy, výška tarifnej odmeny za úkon právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eur. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovaného o potrebe aplikácie § 257 CSP v danom prípade vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. S prihliadnutím na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby, výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovaného predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jeho finančnú stabilitu, či jeho podnikanie. Každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu si musí byť vedomá skutočnosti, že v prípade neúspechu, bude znášať trovy konania. V prejednávanej veci od tejto zásady nebolo možné upustiť.

75. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).